

«τίς συνταιριάζουμε σε τρόπο που να γίνουν ένα μιὰ μέρα».

«Εως εδώ υπάγει πολύ καλὰ ἀλλ' ἀπ' ἐδῶ ὡς κάτω ὅλα εἶναι ἀνάποδα.

«Γιὰ νὰ καταστήσουμε ὅμως ἐκεῖ χρειάζονται προῖτα—λέει ὁ κ. Ἀποστολίδης—να γράφουμε με δημοτικούς τύπους (καὶ τότε ἀπὸ τοῦ θὰ κρέμονται ἡ καθαρῆβουσα;) καὶ νὰ βροῦμε καινούριο ἀλφάβητο ποῦ νὰ δύναται νὰ σημαίνει ὅλα τὰ φωνητικὰ συνταιριάσματα τῆς δημοτικῆς».

Ἐνῶ ἐγὼ λέγω σελ. 161

«Πρέπει λοιπὸν νὰ μένουν τὰ πράγματα ὅπως εἶναι, καὶ οἱ Λόγιοι μας, ἀντὶ νὰ λογοφέρωνται καθεὶ λίγο καὶ λιγάκι, ἀντὶ νὰ φορτώνουν τὴν ἠγλώσσαν οἱ μὲν μὲ βαρβαρισμούς ἀξέστους, οἱ δὲ μὲ Ἕλληνισμούς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀκαταλήπτους, πρέπει νὰ προσπαθήσουν νὰ συμπληρώσουν τὰ δύο ἰδιώματα ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερον ἀφαιρούντες ἀπὸ αὐτὰ πᾶν ὅ,τι ξενικὸν ἢ ἀργαϊκὸν τὰ χωρίζει καὶ ἀντικαθιστώντες τὰ ἐλλείποντα διὰ πλέξεων λαμβανομένων κατὰ προτίμησιν ἀπὸ τὴν ἠγλώσσαν τοῦ λαοῦ γλώσσαν, ἐν ἀνάγκῃ ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ὡς καὶ ἀπὸ τὰς ξένας γλώσσας, ὁσᾷκις τὰ ὀνομαζόμενα πράγματα εἶναι ξένα. Οὕτω αὐτοὶ πράττοντες δὲν θάρσονται νὰ ἐξομοιώσουν τὰ δύο ἰδιώματα καὶ νὰ παύσουν τὴν δεξιὴν διηλωσίαν, τὸ ὅποιον θὰ ἦναι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τελεσίαν τῆς λαλουμένης ἐπιχράτησιν».

Πὸ καθαρά, νομίζω δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐκφρασθῆ ἡ ἰδέα μου.

«Ἄλλο βῆμα, λέγω παρακάτω, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν θὰ ἦτον ἡ εἰσαγωγή τῶν δημοτικῶν τύπων εἰς τὸν γραπτὸν λόγον. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον ὅσον τὸ φαντάζονται οἱ Δημοτικισταὶ μας....!»

Καὶ ἐξακολουθῶ νὰ δίδω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους πιστεύω ὅτι ἔχω δίκαιον νὰ φρονῶ τοῦτο.

Πιστεύω, κ. Ταγκόπουλε, ν' ἀναγνωρίσετε ὅτι αὐτὰ τὰ δύο κείμενα δὲν ἐκφράζουν τὰς αὐτὰς ἰδέας, καὶ ὅτι τὸ κείμενόν μου ἐπαθεν, ἴσως ἀπὸ ἀπροσεξίαν τοῦ διορθωτοῦ σας, τρομερὰν παραμόρφωσιν. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Νουμᾶ» εἶναι πολὺ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μου καὶ δίκαιον θὰ ἦτον καὶ συμφῆρον καὶ εἰς τοὺς δύο μας νὰ γνωσθῆ τὸ ὀγλιγοῦπερον ἢ ἀλήθεια διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας μου εἰς ἓν ἀπὸ τὰ προσεχῆ τοῦ «Νουμᾶ» φύλλα.

Εὐχαριστῶν ὑμᾶς ἐκ προκαταβολῆς διατελω

Ὅπως ὑμέτερος
B. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Ἐν Ραμνίῳ τῆς Ἀλεξανδρείας
τὴν 20 Δεκεμβρίου 1905.

ΤΑ ΕΛΛΗΝ. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ*

Πῶς εἴταν μιὰ εὐτυχισμένη ἐμπνευση τοῦ ἀξιότιμου ἐκδότῃ νὰ μπιστευτῆ τὸ ξανατύπωμα τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν σ' ἓναν ἄνθρωπο καθὼς τὸν Pavolini, εὐκολὰ θὰ τὸ παραδεχτῆ κα-

*) [Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγοῦδια μεταφρασμένα καὶ σχολιασμένα ἀπὸ τὸν Νικόλαο Τομμαζέο μὲ πολλὰς προσθήκας καὶ μὲ εἰσαγωγή τοῦ P. E. Pavolini Sandron 1905].

«Σημ. τοῦ Νουμᾶ». Τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Tosi δημοσιεύθηκε στὴν Ἱταλικὴ ἐπιστημονικὴ περιοδικὴ «Atene e Roma» χρόνος VIII ἀριθ. 78.

θένας ποῦ ξέρεῖ καὶ μπορεῖ νὰ χτιμήσῃ τὴ μόρφωση τοῦ σοφοῦ σαντακριτιστῆ. Μ' αὐτὴ τὴ συλλογὴ μπορούμε νὰ γνωρίσουμε ἀπ' εὐθείας, δηλ. καλῆτερα παρὰ μ' ἓνα βιβλίον ἱστορικὸ ἢ σοβαρὰ ἐρευνητικὸ, τὸ νεώτερον ἑλληνικὸ λαὸ, τόσο ἄδικα λησμονημένο, στὶς ἰπαλές του τυφροτότητες, στὰ ὀλοθερμα πάθη, στὸς προαιώνιους πόνους καὶ στὶς ἐλπίδες. Εἶναι ὀλόδροσα τραγοῦδια, χωρὶς καμμιά φιλολογικὴ ἀξίωση, λουλούδια γεννημένα ἀπ' τὴ φαντασία ἀνώστατων ποιητῶν, οἱ ὅποιοι τραγουδοῦν ἀπὸ ἀνάγκη τῆς ψυχῆς, γυρίζοντας ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνό, ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, σ' ὅλα τῆς Ἑλλάδας τὰ μέρη σκορπίζοντας τὸν ἀντίλαλο τῆς καρδιάς του. Ἀπὸ τὰ κλέφτικα τραγοῦδια, δυνατὰ σὰν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βουνοῦ ποῦ ὑμνοῦνε, ὡς τὰ ἱστορικὰ τραγοῦδια ποῦ ζυγραφίζουν τὴς πῖθό σημαντικὰς στιγμὰς τῆς νεώτερης ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀπὸ τὰ οἰκογενειακὰ τραγοῦδια, ποῦ μέσα σ' αὐτὰ ἡ στοργὴ γιὰ τὴν οἰκογένεια βρῖσκει τὴν πῖθό λεπτὴ καὶ τὴν πῖθό ἄγνη ἐκφρασῆ τῆς, ὡς τὴς μπαλλάτες, τὴς ρομάντσες καὶ τὰ τυφερὰ τραγοῦδια τῆς ἀγάπης, εἶναι ὀλόκληρη ἡ ζωὴ ἐνὸς λαοῦ ὅπου τὴν ξαναζοῦμε μέσα στὶς πολλές καὶ διαφορὰς ὄψεις τῆς. Πολεμικὰ τραγοῦδια εἶναι τὰ κλέφτικα ἢ καλῆτερα ἀποθέωσις τῶν ἡρώων, οἱ ὅποιοι ζευγαρώνοντας τὴν ἀδάμαστη καὶ ἄγρια ἐνέργεια τῶν πρωτογενῶν ἀνθρώπων μὲ μιὰ φυσικὴ καὶ γλυκύτατη καλοσύνη ζοῦνε ἀπάνω στὰ βουνὰ μὲ τοὺς ἀπρόσιτους βράχους κ' ἐρευνᾶνε μὲ μάτι ἀπτοῦ τὸ ζῦγμα τοῦ Τούρκου ἑτοιμοὶ ν' ἀνοίξουνε τουφεκὶ ἢ νὰ ἠρμήσουν σ' ἑφοδο. Στὰ ἱστορικὰ τραγοῦδια πάλι αἰσθάνεσαι τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν ἄτυχῃ πατρίδα ποῦ τὴν πλακώνει νύχτα γεμάτη θλίψη καὶ λαχτάρα ποῦ σπαράζει τὴν καρδιά, μὲ φλογερὰς δρῆμας καὶ γλυκὰς ἐλπίδες. Ὁ ποιητὴς θυμίζει τὴν ἀλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπ' τοὺς Τούρκους (1453), μ' ἀπ' τὴν ἄλλο μέρος τὰ δοξασιὰ καταρθώματα τῶν Μποτσαράων καὶ τῶν Καραϊσκάκηδων (1827), θέματα δηλ. πόνων καὶ νόμιμης περηφάνειας γιὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ στὸν κύκλο τῶν τραγουδιῶν τῶν σουλιώτικων πολέμων ὑψώνει τὸν ὕμνον τοῦ στὶς ἡρωϊκὰς γυναῖκες τῆς ἄτυχῆς ἐκείνης ἐπιχείρησῆς, στὴ γυναῖκα τοῦ Τζαβέλα

ἀποῦ πολεμᾷ μὲ τὸ μαρὸ στὸν κόρφο τῆς, κρατῶντας
στό 'να τῆς χέρι τὸ σπαθὶ καὶ στ' ἄλλο τὸ τουφεκί».

στὴ Χαϊδῶ καὶ στὴ θυσία τῆς Δέσπωσης, ποῦ γιὰ νὰ μὴν πῆσῃ στὰ χέρια τῶν Τούρκων βάνει φωτιά στὸ μπαρούτι καθὼς ἡ Μίκακα κ' οἱ μὲ φλόγα ἐρίναν». Ἐστὶ ἡ ἀδερφή τοῦ Μάρκο-Μπότσαρη περὶ ἀπ' ἐμπρός μας φεύγοντας τὴν ὄργη τῶν ὀχτρῶν ποῦ τὴν κυνηγοῦνε καὶ μὲ τὸ δαμασκί σπαθὶ τῆς καὶ μὲ τ' ἀσημένιο τῆς πιστόλι μᾶς φαίνεται σὰ νὰ ζωντανεύῃ τὰ ἐπικά καταρθώματα τῶν Ἀμαζόνων.

Ἀπ' τὴν ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα στὴ στοργὴ γιὰ τὴν οἰκογένεια. Βρῖσκονται καινούρια γιὰ τὰ Φῶτα, γιὰ τὸν Ἄη-Βασίλη (τῆς πρωτοχρονιάς) καὶ γιὰ τὴν πρώτη τοῦ Μάρτη, ὅταν γυρίζῃ τὸ χελιδόνι φέρνοντας τὴν ἄνοιξη καὶ τὰ παλληκάρια τὴ χαιρετοῦν, καθὼς στὸν ἀρχαῖο καιρὸ, μὲ στίχους ποῦ θυμίζουνε στίχους τοῦ Ἀθηναίου. Κάποτε πάλι θλίβερά ἀντηχοῦν τοῦ χωρισμοῦ κ' ἀπὸ μακριὰ τραγοῦδια, λόγια φτωχῶν ἐξόριστων ποῦ θυμοῦνται τὴς γλυκῆς τῆς πατρίδας τοῦς ἢ κλάματα δυστυχισμένων ποῦ χωρίζονται ἀπ' τὸ σπίτι τοῦς, ποῖς ξέρεῖ ἂν γιὰ πάντῃ. Στὸ τέλος τελευταία ὑποδιαίρεση αὐτῆς τῆς σειράς τῶν οἰκογενειακῶν τραγουδιῶν τὰ μοιρολόγια, ἐμπνευσμένα πρόχειρα ἀπὸ μιὰ μεγάλη λύπη, αὐτὰ ποῦ μαρτυροῦν μιὰ λαϊκὴ συνήθεια χωρὶς διακοπὴ ἀπ' τοὺς γόους τῶν τρααδῖτισσων πάνω στὸ σῶμα τοῦ Ἐχτορα στὴν Ἰλιάδα, στὴν περιγραφή τοῦ Ψευτο-Λουκιανοῦ στὸ de luctu καὶ ἀπ' αὐτὴ ὡς τοὺς δικούς μας χρόνους. Μὰ ἐγὼ

θέλω νὰ σημειώσω ἐδῶ μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς θρήνους τὸν ἀντίλαλο ἀρχαίων ἔχων, σὰν ἐκεῖνο ποῦ ἀποκρίνεται ἓνα πεθαμῆνος στὸ χαιρετισμὸ τοῦ διαβάτη:

«Τὴν καλὴ μέρα ἔχετε σὲς στὸν ἀπάνου κόσμο,
«Διαβαίνετε μὲ τὴ δροσιὰ καὶ σὲς φωτίζει ὁ ἥλιος,
«Κ' ἐγὼ μαι ὁ κακότυχος μέσα στὴ γῆ τὴ μαύρη»

Δὲ σὲς φαίνεται ν' ἀκούτε σ' αὐτοὺς τοὺς ἀπελπισμένους στίχους τὴν κραυγὴ τῆς ἀγωνίας ποῦ ἀφίνει ὁ Ἀχιλλέας μέσα στὰ σκοτάδια τοῦ Ἄδη; ἓνας δυνατὸς πόθος γιὰ τὴ ζωὴ, γιὰ τὸ φῶς, καθὼς στὰ λόγια αὐτοῦ τοῦ ἄλλου πεθαμῆνου:

«Καὶ παῖδες ὁ πόνος πῶχομε δᾶ στὸν ἀπάνου κόσμο,
«Δᾶ ποῦ τὸν ἥλιο βλέπομε καὶ μὲ τὸ Φῶς τοῦ τράμε;
«Στὸν Ἄδη 'ναι τὰ δάκρυα καὶ ναι τὸ μαῦρο κλάμα.»

Τὰ τραγοῦδια τοῦ Χαροῦ ἔχουν σύντομα σχολιαστὴ στὴ σφῆ εἰσαγωγή ἀπὸ τὸν Pavolini, ὁ ὅποιος ἐσημείωσε τὴς ὁμοιότητες μεταξὺ αὐτῶν καὶ πολλῶν παραδόσεων ἄλλων λαῶν. Πιὸ μεγάλη ἀκόμα παικιλία παρουσιάζει ἡ συλλογὴ ἀπὸ μπαλλάτες καὶ ρομάντσες, συγκινητικὰς ἱστορίας ἀθώου ἔρωτα ἢ πάθους ἀχαλνιωτοῦ, συγκινητικὰ ἐπεισόδια πίστεως ποῦ τὰ ὑπερέχει ὅλα, καὶ τίποτα δὲ φοβάται ἢ ἀπιστίας ποῦ ὅλα τὰ ποτολμᾷ, παραδόσεις ποῦ κλείνουν μέσα ἀπὸ μυθικὸν κόσμο, λεπτὰ καὶ χαριτωμένα ἀλληγορίες, μὲ μιὰ λέξη τραγοῦδια ποῦ μέσα τοῦς ξαναβρίσκει ὅλη τὴ ζωὴ ποῦ ζῆσε τριγυρισμένη ἀπ' τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ ἢ μὲς' στοὺς κάμπους καὶ στὰ δάση ποῦ χαμογελοῦσε στὴν πρασινάδα τοῦς τὸ γαλαζιο τούρανοῦ, ἢ πάνω στὰ κύματα φουρτουνασιμένης θάλασσας. Ἐρωμένη καὶ γυναῖκα τοῦ καὶ μητέρα, ἡ γυναῖκα μὲ μιὰ λέξη μᾶς φανερόνεται μὲ μῆδες τὴς πῖθό εὐγενικὰς ἀρετῆς τῆς, μὲ μὲ τὸ θῆλυτρο τῆς τὸ τρομερὸ καὶ θανατηφόρο. — Τελευταία ἐρχονται τὰ ἐρωτικὰ τραγοῦδια καὶ τὰ διστιχα, αὐτὰ τὰ τελευταία πολυκρίθμα πρόχειρα φτιαγμένα ἀπὸ τοὺς νέους ἐρωμένους παντοῦ ὅπου ἀκούγεται ἡ ἑλληνικὴ γλώσσα, ἀπ' τὴν Τραπεζοῦντα ὡς τὴν Κορσική.

Ὁ Pavolini δὲν περιορίστηκε νὰ κἀνῃ μιὰ ἐκλογή ἀπὸ τὰ τραγοῦδια τὰ μεταφρασμένα ἀπ' τὸν Τομμαζέο, μὰ πρόσθεσε σ' αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ πρόχειρα ἀπὸ συλλογὰς νεώτερες καὶ ἄλλα ἀκόμα ἀνεκδότα, μεταφράζοντας πάντα πιστὰ κ' ὄχι ἀσύφωνα μὲ τὴν δύναμη καὶ τὴν τέχνη ἐκείνη ποῦ θαυμάζουμε στὸ ἔργο τοῦ μεγάλου Δαλματοῦ. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα τοῦ φαίνεται πῶς ἔκανε καλὰ νὰ κρατήσῃ τὴς σημειώσεις τοῦ Τομμαζέο, οἱ ὁποῖες, κάτω ἀπ' τὴ φαινομενικὴ ἀπλότητα, κρύβουν παρατηρητικὸ θαυμαστό, βαθύ, χαιραχτηρίζοντας συχνὰ μὲ μιὰ φράση ἢ μ' ἓνα μοναχὸ ἐπιθετο τὸ ἑλληνικὸν τραγοῦδι πολὺ καλῆτερα παρ' ὅ,τι ἓνας ἄλλος θὰ μπορούσε νὰ κἀνῃ μὲ μακρὸν σχολιασμό. Πιστεύω πῶς ἡ καινούρια συλλογὴ θὰ βρῆ ὅλη τὴν τύχη τοῦς ἀξίζει καὶ ὅτι θὰ διαβαστοῦν καὶ στὴν Ἱταλία μὲ ὠφέλεια καὶ μ' εὐχρηστῆσιν αὐτὰ τὰ τραγοῦδια γραμμένα σὲ μιὰ γλώσσα γιὰ τὴν ὁποία δὲ ἔλεγε ὁ Furiel: «il me lui maigre vien, pour dire raga: dé dès à présent comme la plus belle langue de l'Europe; et c'en est indubitablement la plus perfectible».

(Μετάφρ. Ν. Γ.

T. Tosi

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Καὶ πάλι δὲ ἀραδοῦλες γιὰ τοὺς γλωσσολόγους. Ἄκουσαμε στὸ ταχυδρομεῖο κάποιον κύριο ποῦ ζητοῦσε νὰ γράψαι δὲ β ρ α χ έ α ς. Ἄκουσαμε καὶ κάποιον φίλο μας διακηρό ποῦ λέγε: «Ἄ δὲν ἐξεπληρώθη χτες, ἔ ξ ε π λ η ρ ο ὀ ὄ τ α ι σ ῆ μ ε ρ α.»

— Ἀπόδειξις τρανές καὶ τὰ δὲ πῶς ἡ Καθαρεύουσα εἶναι ἡ .. Φυσικὴ μας γλώσσα!

— Ἀπὸ ἓνα κοινωνικὸν τῶν «Καιρῶν» τῆς περασμένης Πέμτης μαθαίνουμε πῶς ἀπὸ τοῦ ΣΟΦΟΥ (11) καθηγητοῦ τῶν Ἑλλ. Γραμμάτων κτλ. κ. Γ. Μιστριώτου ἐξεδόθη ὁ Β' τόμος τῶν ρητορικῶν λόγων αὐτοῦ κο-

σμούμενος ὑπὸ ἐννέα ὠραιῶν λιθογραφικῶν εἰκόνων.
— Οἱ εἰκόνες αὐτὲς θῶναι βέβαια οἱ γελοιογράφοι τῶ λόγων του. Νὰ λοιπὸν ποῦ ὁ κ. ΣΟΦΟΣ ἀρχίζει νὰ γίνεταί καὶ ῥητορας εἰκονογραφημένος.

— Γιὰ νὰ νὰ βάλει τὸ δικαστήριον τὴ δίκη τοῦ Κωστα-γερακάρη-Μητσοῦ, ἔλαχε σπουδαίους λόγους, κι ἄδικα χα-λάσανε τὸν κόσμο οἱ φημερίδες μὲ τῶρθρα τους. Ἐξὼν κι ἂν ἀπορίσσει τὸ δικαστήριον, ἐπειδὴ ἡ δίκη εἴτανε, νὰ ποῦμε, ἄρκετὰ διασκεδαστικὴ, νὰ τὴν ζαναδώσει γιὰ νὰ διασκεδάσει περισσότερο ὁ κόσμος.

— Λάβαμε μιὰ προκήρυξη τῆς Ὁβραϊκῆς κοινότητος τῆς Κέρκυρας, γραμμένη στὴν καθάρια δημοτικὴ.

— Κανένας ἀκόμα Σύλλογος Ρωμαϊκός δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ κάνει ὅ, τι οἱ συμπατριῶτες μας Ὁβραῖοι.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στοῦ βορριά τὸ μπαλιονάκι
Ὁρες μένεις μοναχῆ.
Ἀπὸ κάτω τὸ περβίλι
Στῶν δακρύων σου τὴ βροχῆ..

— «Ὁ ἀδερφά μου ἐσεῖς δεινιόμα
Τῆς φουρτούνας τὴ βοή
Θὲ νὰ νοιώθει ἀπὸ τώρα
Καὶ τοῦ ἀγέρας τὴν πνοή.

Πιά δὲν εἶμαι ἐγὼ ἡ παιδοῦλα
Ποῦ ἐμεθοῦσεν ὄλι ἡ γῆ
Μὲ τ' ἀθῶνα χαμόγελά μου,
Κ' εἰμouvα γιοῦς πηγῆ.

Πιά δὲν εἶμ' ἐγὼ ἡ γλυκειά σας
Ποῦ τὴν κάθεν ἀγριή,
Ἐφρανά σας μὲ τὸ φῶς μου
Ἀνοιξη παντοεινῆ

... Κάπιο δέλι θαμπωμένο
Ποῦ ὄλα ἐκάναν προσευχῆ,
Ἄξαρν' ἄστραψε ἡ ματιά μου,
Ἄχ! πὼς διάβηκε ἀπὸ κεῖ;

Ἄχ! πὼς διάβηκε ἀπὸ πέρα
Πὰ στὴ λάμπη τὴ χρυσοῦ;
Ἦλιος εἶσεν ἡ φεγγάρι
Ἀγγελόμορφέ μου εἶ;

Πάει κατόπι σου ἡ πνοή μου
Καὶ μοῦ σέρνει τὴ ζωῆ.
ὦ! πὼς δέρνεστε δοντάκια
Στῆς φουρτούνας τὴ βοή...»

Στοῦ βορριά τὸ μπαλιονάκι
Ὁρες μένεις μοναχῆ,
Μὲ τὸ βλέμμα σου στὸ κάματο
Μὲ τὰ δάκρυα σου βροχῆ.

Τὶ κι ἂν ἡ καρδιά στενάξει;
Τὶ κι' ἂν ἡ ψυχὴ πονεῖ;
Σὺ προσμένεις καὶ προσμένεις.
ὦ! ἱστορία παντοεινῆ...

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ

(Δήγημα τοῦ Κνοὺτ Χάμσον, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ Νορβηγικά)

Μιά φορὰ σ' ἕνα σπίτι εἶδα μιὰ κοπέλα ἐρωτε-μένη σ' ἕνα γέρον. Τὰ μεγάλα βαθιογάλανα μάτια τῆς λάμπανε καὶ δὲν μπορούσε νὰ κρύψει τὸν ἐρωτὰ τῆς. Ποῦν ἀραγε νὰ γαπούσε;

Κεῖνο τὸ νῦθ που στεκότανε σιμὰ στὸ παράθυρο, τὸ γιὸ τοῦ σπιτινοικοκυρῆ—κεῖνο τὸ νιὸ μὲ τὴ στρα-τιωτικὴ στολὴ καὶ μὲ τὴ λιονταρίσια φωνή. Θέ-μου, πὼς τὰ γαλανὰ τῆς μάτια, γιομάτα ἀγάπη, ἀκολουθοῦσανε κάθε του βῆμα, κάθε του κίνημα, καὶ πὼς ἀνίσχυα καθότανε στὴν καρικία τῆς!

Τὸ βράδι στὸ δρόμο, καὶ πού τὴν πῆγαινα σπίτι-της—εἴμαστε φίλοι καλοὶ—τῆς εἶπα:

—Τὶ ὠραία βραδιά! Διασκεδάσες καλὰ ἀπόψε;
Καὶ σὰ νὰ κατάλαβα τίς σκέψεις τῆς, ἔβγαλα ἀπὸ τὸ δαχτυλὶ μου τὴν ἀρρεθῶνα καὶ τῆς εἶπα:

—Γιὰ δὲς, τὸ δαχτυλίδι σου μὲ στενεύει. Δὲν τὸ παίρνεις νὰν τὸ δώσεις νὰ μοῦ τὸ φαρδύνουν;

Ἄπλωσε τὸ χέρι τῆς καὶ μούπε δειλὰ δειλὰ:

— Δὲς μου τὸ δαχτυλίδι, θὰν τὸ πάω νὰν τὸ φαρδύνουν.

Καὶ τῆς τῶδωσα.

Πέρασε μῆνας. Τὴν ζανατάμωσα κάπια μέρη πέρα στὸ δρόμο. Θέλησα νὰν τὴ ρωτήσω τί γίνηκε τὸ δαχτυλίδι, μὰ... δὲν εἶπα τίποτα.

— Ἐχομε καϊρό, σκέφτηκα, ἄς περιμένουμε λιγώκι.

Μὰ κείνη κοιτάζοντας ἄλλοῦ μοῦ εἶπε:

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ... Τὸ δαχτυλίδι σου... Ἀ-λήθεια... Δὲν ξέρεις τί ἔπαθα μ' αὐτό κῆπου τῶ-βαλα... δὲ θυμαίμαι... Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, τῶχασα...

Καὶ μὲ τὴ ματιά τῆς καρφωμένη στὴ γιὰς περι-μενε τὴν ἀπάντησή μου.

— Μήπως θύμωσες μαζί μου; Ρώτησε κάπως ἀνίσχυα.

— Ἄ, μὰ! Γιατί νὰ θυμώσω; τῆς ἀποκρι-θηκα.

Θέ μου! μὲ τί χαρὰ, μὲ πὼς ζαλαφρώτερη κάρ-διχ μᾶρνε κ' ἔφυγα ὅταν εἶδε πὼς δὲ θύμωσα μαζί τῆς!

Ἐπειτα πέρασε δὴλακίριος χρόνος.
Ἐναγῆριθα πάλι σ' ἐκεῖνη τὴ χώρα, κ' ἕνα βράδι βγήκα σ' ἕνα δρομάκι γνωστό, πάλι γνωστό δρομάκι.

Καὶ ξάφνου τὴ βλέπω νᾶρχεται καταπάνου μου καὶ τὰ μάτια τῆς νᾶναι τρεῖς φορές πιὸ γαλανὰ καὶ τρεῖς φορές πιὸ φωτεινὰ. Μόνον τὸ στόμα τῆς σὰ νὰ μεγάλωσε καὶ σὰ νὰ γλώπιανε.

—Νὰ τὸ δαχτυλίδι σου, μοῦ λέει, νὰ ἡ ἀρρε-θῶνα σου! Τὸ ζαναβρήκα, ἀγαπητέ μου, καὶ τῶδω-σα νὰν τὸ φαρδύνουν. Τώρα πῆξ θὰ σοῦ ρωχεται καλὰ!

Κοίταξα τὴ γυναίκα μὲ τὸ μεγάλο στόμα, τὸ γλωμό, κοίταξα καὶ τὸ δαχτυλίδι.

—Ἄχ, τῆς εἶπα, τώρα πῆξ αὐτὸ μοῦ εἶναι πολὺ φαρδύ.

Κ' ἔβγαλα τὸ καπέλλο μου καὶ τὴ χαιρέτησα.

Μόσκα, Νοέμβριος 1905.

ΜΙΧ. ΛΥΚΙΑΡΑΘΙΟΥΤΛΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη δὲ Πέμπτη

Ἐπισημὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος

Στασιμοί. Ἐπαρχίες 11.
Δαβαμοί. Ἀθήνα 2, Περαιὰς 9 (ὁ ἕνας ἀπὸ καρτόσα καὶ οἱ ἑπτὰ τὰ Χριστούγεννα), Ἐπαρχίες 9.
Κλειμῆς. Ἀθήνα 2.

Σημ. Ἡ Ἀθήνα πέρασε φέτος καλὰ Χριστού-γεννα, δίχως αἶμα, τὴν ἱκανοποίησε ὅμως ὁ Πε-ραιὰς μὲ τοὺς ἑπτὰ του λαδάμοις. Πάλι καλὰ, ἀφοῦ μπορούσανε νᾶναι κ' 107.

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἕνα, κ' ἕνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιούτα τὰ γραφεῖα μας τέκνοῦθα βιβλ. κ:

Τοῦ Ψυχάρη «Ταξίδι» (σελ. 502 καὶ «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη» (σελ. 268).

Τοῦ Πάλλου «Ἦλιος καὶ φεγγάρι» (σελ. 120)
Τοῦ Φωτιάδου «Τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννηση» (σελ. 405).

Τοῦ Ἐφταλιῶτη «Ἱστορία τῆς Ρωμοσύνης» σελ. 320 καὶ «Μαζώχτρα, Προυκλάκας κλπ.» σελ. 269.

Τοῦ Ἐοιοῦ «Τῆς Ζωῆς» (σελ. 194).

Τοῦ Φιλίντα Γραμμικτῆ τῆς Ρωμοσύνης γλωσσας (μέρ. Α') (σελ. 96).

Τοῦ Λόγγου «Ἀφρῆ καὶ Χλόη» (χρυσόδε- μέο) μετὰφρ. Ἡλ. Βουτιερῆ (σελ. 86).

Τοῦ Εὐροπῆ «Μῆδεια» μετὰφρ. Γιάννη Παργιλιῆ (σελ. 59).

Τοῦ Σοφοκλῆ Αἴας. Μετὰφρ. Ζήσιμου Σί-δερη (σελ. 61)

Τοῦ Χ. Ἀντροῦ «Ὁ Μιγ' Ἀλέξανδρος» (σελ. 192).

Τοῦ Δ. Η. Τεγκόπουλου «Ζωντανὸ καὶ Πεθαμμένο» δράμα—«Ἡ Χρυσούνη» καὶ «Τάφος στὸ Γαλλὸ» διήγηματα (σελ. 78).

Ἡ ΠΑΡΑΔ, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ Πάλλου (σ. 416) δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 στὸ ἐξωτερικὸ. Ἡ «ΜΑΤΙΑ» τοῦ Γ. Ἀβζῆου δρ. 1.50

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κ. Παρ. Το λάδαμ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Θὰ σοῦ γράψουμε.—κ. Στρ.. Ἰσια Ἰσια ἐπειδὴ λές, καὶ τὸ πι-σταύουμε, πὼς εἶναι ἀσέλος τῆς Ἰδέας πρέπει νὰ πλε-ρώσει καὶ τὴ συντρομῆ. Φαντάσου τί θὰ γίνιταν ἂν ὄλι δημοτικιστᾶδες παίρνανε τὸ ρόλλο χρισμᾶ! Ἐδὸ «Νουμᾶ», πρέπει νὰν τὸ ξέρεις, πλερώνουνε συντρομῆ ἀκόμα κ' οἱ συνεργῆτες του καὶ μοναχῆ εἶσαι σκεπίζονται τὰ ἐξοῦα τοῦ φύλλου. Ὁ ἰγῶνας τῆς Ἰδέας δὲ θρέφεται μοναχῆ μὲ λόγια θέλει κ' ἔργα. Καὶ δέκα δραχμὲς τὸ χρονο δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσο σπουδαῖο πρᾶξ γιὰ νὰν τὸ συλλογί-σεται ἕνας πὸν ὑπογράφεται καὶ «Φίλος τῆς Ἰδέας.— κ. Κτ. Κῆ. Γερμανία. Το «Ταξίδι» (Β' ἐκδοσῆ) τοῦ μᾶς ζητήσατε τίς προᾶλλες πουλιέται στὸ βιβλ. τῆς «Ἐστ-κα». Σὲς τὸ στέλνουμε ὅμως κ' ἐμεῖς σὰ θέλετε. Ἡ τιμὴ του. 4 φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ.— κ. Κ. Λαν. Βακ. Ρουσ. Λάδαμ τὸ τελευταῖο γράμμα καὶ θὲ σὰς ἀπνετήσουμε.— κ. R Park... Ἀθήνα. Λάδαμ τὴ συντρομῆ τοῦ 1906 καὶ σὰς εὐχαριστοῦμε—κ. Στ. Τὸ διήγημα τοῦ Παλλου πὸν δημοσίεψε ἡ «Ἀκρόπολις» εἶναι καλὸ, δημοσιεύει-σὸ καὶ κάμποσα χρόνια στὴν «Ἐστ(α)», γι' αὐτὸ κ' ἡ γλώσσα του δὲ μιάζει μὲ τὴν γλώσσα τοῦ γράψι σήμε-ο ἰβλαμᾶς.—Στὸ Φέλο μᾶς: Τῶνομα τοῦ ρομῆντζου τοῦ θὰ μᾶς στείλει ὁ Ψυχάρης τὴν ἀνοιξη δὲν τὸ ἔβουρε γιὰ-τὸ δὲ μᾶς εἰσγράψι. Ἀπὸ τὸ ἐξωφύλλο τῆς Β' ἐκδοσῆ τοῦ «Ταξιδιοῦ» μᾶθαμὲ μὲ χαρὰ, πὼς κάτι τέτιο ὄρο τᾶζει στὸ Νουμᾶ.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντοκοὶ καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκοι καταθέσεις εἰς τὰς ἑξῆς ῥαζαῖα καὶ εἰς ἕνα ἔτος ἢ ἐφ' ἑξαμήνου καὶ λήξαι σπυριανὰς ἀποδόσεως εἰς ῥηθιμῆν ἢ προῆμῆν ἢ διαρκείας Αἰ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πλη-ρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς τὸ ἔξωτὸ ἢ καταθέσεις εἰς χρυσὸν ἢ εἰς ἐπιταγῆς ὀψεως (cheques) ἐπὶ τοῦ ἐξω-τερικοῦ καὶ ἐπιταγῆν τοῦ ὁμολογιούχου.

Τὸ κεφάλισον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνον-ται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῷ αἰτήσῃ τοῦ κα-ταθέτου εἰς τὸ Ἐπιχειρηματικὸν τῆς Τραπεζῆς, ἐν Κερ-κύρῃ Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι τῶν καταθέσεων

1	1)2	ταῖς	0)0	κατ' ἔτος	διὰ	κατὰ	6	μηνῶν
2	»	»	0)0	»	»	»	1	ἔτους
3	1)2	»	0)0	»	»	»	2	ἔτων
2	»	»	0)0	»	»	»	4	ἔτων
4	»	»	0)0	»	»	»	5	ἔτων

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου νομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.